

AFSPRAKENLIJST

tripartietoverleg van de commissies uit de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Den Haag, 6 juni 2024

1. Opening

De Voorzitter van de Staten van Curaçao, van de Voorzitter van de Staten van Aruba en de Vicevoorzitter van de Commissie Koninkrijksaangelegenheden en Interparlementaire Relaties (CKAIR) van Sint Maarten geven hun inleidende woorden. De voorzitter van dit Tripartiet overleg, dhr. F. Brownbill opent het overleg.

2. Terugkoppeling afspraken vorige Tripartiet

(a) Geschillenregeling

De aanwezige delegaties kunnen zich vinden in het door de Arubaanse delegatie gepresenteerde voorontwerp met de daarbij behorende toelichting.

De delegatie van Aruba zal in de week van 17 juni 2024 een laatste versie naar de overige delegaties doen toekomen. Afsproken wordt dat de Staten van Aruba, Curaçao en Sint Maarten zich zullen uitspreken over het voorontwerp. Ze krijgen daarvoor tot eind juni 2024 de tijd, waarna elk Parlement het resultaat over en weer aan elkaar laat weten. Bij goedkeuring van het voorontwerp zal Aruba het ontwerp van rijkswet Geschillenregeling formeel indienen (met steunbrief van de Staten van elk land)

voor behandeling conform de procedure voorgeschreven in het Statuut voor het Koninkrijk.

(b) Vliegverkeer tussen de eilanden

Er zijn verschillende factoren die bijdragen aan de hoge prijzen van vliegtickets en weinig vliegverkeer tussen de landen van het Caribische deel van het Koninkrijk. De regeringen van de landen zullen samen met de lokale (private) partners in de keten tot oplossingen moeten komen om de connectiviteit per lucht tussen de landen in de Cariben te bevorderen tegen betaalbare prijzen.

(c) Democratische deficit: het gebruik van consensusrijkswetten als controlemiddel

De delegaties zijn het met elkaar eens dat de regeringen een informatieplicht hebben jegens hun Parlementen bij trajecten van consensusrijkswetten. In eerdere IPKO's zijn reeds uitgangspunten bepaald. Elk Parlement zal met hun respectievelijke regering moeten afspreken op welk moment en op welke wijze informatie wordt gedeeld en invulling wordt gegeven aan het vereiste consensus bij trajecten van consensusrijkswetten.

(d) Herinrichting van de belastingstelsels in de landen gebaseerd op de landspakketten

In de landspakketten is het streven opgenomen om van meer directe belastingen over te gaan tot meer indirecte belastingen. Dit onderwerp is vooralsnog voldoende besproken tussen de delegaties.

(e) Parlementaire rol bij te volgen trajecten i.h.k.v. armoedebestrijding

Dit onderwerp is vooralsnog voldoende besproken tussen de delegaties.

3. Gezondheidszorg

Mogelijkheden van samenwerking met nadruk op GGZ en ouderenzorg

De ervaringen en visies vanuit perspectief van de delegaties worden met elkaar uitgewisseld. De volgende fenomenen zijn in toenemende mate in alle landen zichtbaar. Voor wat betreft GGZ: mentale problemen onder brede delen van de bevolking en in het bijzonder onder schoolgaande jongeren, gebrek aan voldoende bekwame deskundigen om zorg en hulp te bieden, onvoldoende faciliteiten en instanties die hulp kunnen bieden en gebrek aan geregistreerde data. Voor wat betreft ouderenzorg brengt de toenemende vergrijzing met zich mee een verhoogde druk op pensioenfondsen en afnemende kans op goede ouderenopvang. De delegaties spreken af er alles aan te

doen om deze onderwerpen hoog op de agenda te houden. Dit kan door de verantwoordelijke ministers te blijven aansporen om voldoende aandacht te hebben hiervoor en door bewustzijn te verbreden onder het publiek. Vanuit de Staten kunnen lokale instituten worden aangemoedigd om intens samen te werken met andere organisaties in de regio. Ook zal aandacht moeten worden gevestigd op het gedrag van Statenleden in de bejegening van elkaar, aangezien hun gedrag als voorbeeld naar de rest van het publiek wordt uitgestraald.

4. Onderwijs

Knelpunten studeren in Nederland en faciliteren van terugkeer van ex-studenten

De knelpunten waarmee studenten en ex-studenten, afkomstig uit het Caribische deel van het Koninkrijk, te kampen krijgen in Nederland zijn divers. Met name de schuldenproblematiek is prominent. Vanuit het IPKO en het vierlandenoverleg zijn, mede met de inspanning van andere actoren zoals de Nationale Ombudsman, enkele concrete verbeteringen bewerkstelligd. Als voorbeeld wordt verwezen naar de mogelijkheid om als aankomend student vóór aankomst in Nederland te kunnen beschikken over een BSN-nummer.

Als studenten hun studie hebben afgerond, komen andere hobbels in beeld die niet bevorderlijk zijn voor hun terugkeer naar hun land van herkomst. Gemeen zijn bijvoorbeeld de beperkte mogelijkheden voor huisvesting, de grote verschillen in loonstructuren tussen Europese landen en het Caribische gebied en opgebouwde studieschulden.

De delegaties zijn het met elkaar eens dat elk land moet blijven zoeken naar alternatieven in wet- en regelgeving in het fiscale stelsel om incentives te creëren ter bevordering van terugkeermogelijkheden van ex-studenten door onder meer te werken aan mogelijke baangaranties, kortingen of kwijtschelding van studieschulden. Ook andere concrete ideeën zoals het bevorderen van participatie van lokale jong professionals in projecten in de landen, zonder dat ze daarvoor alle banden met Nederland hoeven te verbreken. De delegaties zijn het met elkaar eens dat de landen van herkomst aantrekkelijker gemaakt moeten worden met het oog op bevordering van terugkeer van ex-studenten.

Vanwege de complexiteit van de problematiek, mede in samenhang met de snelle ontwikkelingen op het gebied van onderwijs in Nederland, zullen de delegaties streven om dit onderwerp in breder verband in het IPKO bespreekbaar te maken en op de

agenda te houden. De delegaties bereiden zich hierop voor door gegevens te verzamelen van hun (ex) studenten.

Rijkswet goedkeuring verdrag tot bescherming van personen m.b.t. de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (36455-R2188)

Ambtenaren van de Directie Wetgeving en Juridische Zaken van het Ministerie van Algemene Zaken en het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening van Curaçao geven een technische briefing met uiteenzetting van de rijkswet en de consensus-rijkswet in voorbereiding en de juridische implicaties.

Bespreking behoefte Koninkrijksfonds t.b.v. klimaatverandering

Er is behoefte voor betere afstemming en meer samenwerking om te bewerkstelligen dat beschikbare fondsen t.b.v. klimaatverandering kunnen worden benut. De delegaties spreken af dit onderwerp in IPKO-verband te zullen bespreken met de bedoeling om samen strategieën te ontwikkelen om van deze fondsen gebruik te kunnen maken. Het is de bedoeling om tijdens het aanstaande IPKO in Aruba voorbereidingen te treffen voor een technische briefing van experts.

Het volgende Tripartietoverleg zal zijn in Curaçao op 2024

Delegatieleider Aruba

Dhr. mr. Edgard Vrolijk
Voorzitter van de Staten van Aruba

Delegatieleider Curaçao

Mw. Charetti America-Francisca
Voorzitter van de Staten van Curaçao

Delegatieleider Sint Maarten

Mw. Sarah Wescot-Williams, MSc.

Voorzitter van de Staten van Sint Maarten

PROGRAMMA TRIPARTIETOVERLEG

ARUBA, CURAÇAO EN SINT MAARTEN

Den Haag, 6 juni 2024

Locatie: Mercure Hotel

DONDERDAG 6 JUNI 2024

09.00 – 09.30 uur

Inloop

09.30 – 09.35 uur

1. Inleidingen (openbaar)

09.35 – 09.40 uur

Opening door Voorzitter van de Staten van Curaçao

09.40 – 09.45 uur

Korte inleiding Voorzitter van de Staten van Aruba

Korte inleiding Voorzitter van de Staten van Sint Maarten

09.45 – 11.15 uur

2. Terugkoppeling (besloten)

Terugkoppeling afspraken vorige Tripartiet:

- Geschillenregeling
- Vliegverkeer tussen de eilanden
- Democratische deficit: het gebruik van consensusrijkswetten als controlemiddel
- Herinrichting van de belastingstelsels in de landen gebaseerd op de landspakketten
- Parlementaire rol bij te volgen trajecten i.h.k.v. armoedebestrijding

11.15 – 11.30 uur

Koffiepauze

11.30 – 12.30 uur

3. Gezondheidszorg

Mogelijkheden van samenwerking met nadruk op GGZ en ouderenzorg

12.30 – 12.45 uur   **Groepsfoto** (op locatie)

12.45 – 14.00 uur   **Lunch**

(vervolg)

14.00 – 15.00 uur   **4. Onderwijs**
Knelpunten studeren in Nederland en faciliteren van
terugkeer van ex-studenten

15.00 – 15.45 uur   **5. Rijkswet goedkeuring verdrag tot bescherming van
personen m.b.t. de geautomatiseerde verwerking van
persoonsgegevens (36455-R2188)**

15.45 – 16.00 uur   *koffiepauze*

16.00 – 17.00 uur   **6. Bespreking behoefte Koninkrijksfonds t.b.v.
klimaatverandering**

17.00 – 17.15uur   **Afsluiting Tripartiet**

Samenstelling delegaties Aruba, Curaçao en Sint Maarten voor het tripartietoverleg

Aruba

- Dhr. E.G.A. Vrolijk (*Statenvoorzitter*)
- Dhr. H.W.G. Tevreden
- Mw. S. Tromp-Lee
- Mw. D.B. Guedez-Erasmus
- Mw. L.J. Christiaans-Yarzagaray
- Mw. R.M.J. Raymond
- Mw. M.G. Wyatt-Ras
- Dhr. A.A. Dowers
- Mw. M.J. Tromp
- Dhr. M.J. Mansur
- Mw. G. Croes
- Dhr. R.R. Santos do Nascimento
- Dhr. R.A. Hoek (*toehoorder*)
- Mw. A.A. Gunn (*toehoorder*)
- Dhr. H. Ch.J. Hek (*Griffier*)

Curaçao

- Mw. Ch.M. America-Francisca (*Statenvoorzitter*)
- Dhr. F.H.E. Brownbill
- Dhr. S.P. Osepa
- Dhr. Q.C.O. Girigorie
- Mw. G.M. Mc William
- Dhr. R.F. Calmes
- Dhr. M.G. Martines
- Mw. Z.A.M. Jesus-Leito
- Dhr. G. Mercelina jr. (*toehoorder*)
- Dhr. S.R. Cijntje (*Griffier*)

Sint Maarten

- Mw. S.A. Wescot-Williams (*Statenvoorzitter*)
- Mw. M.D. Gumbs
- Dhr. C.T. Emmanuel
- Mw. S.E. Jacobs
- Dhr. V.V. Kotai

- Mw. S.D.M. Roseburg
- Dhr. G.J. Richardson (*Griffier*)